

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2012/157
Karar Sayısı : 2013/79
Karar Günü : 18.6.2013
R.G. Tarih-Sayı : 31.12.2013-28868

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Eskişehir 2. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 13.2.2011 günlü, 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 13. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "*bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar tahakkuk ettiği halde*" ibaresinin Anayasa'nın 2., 7. ve 10. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

31.12.2010 günü öncesinde işlediği eylemi nedeniyle hakkında idari para cezası kesilen davacı, 6111 sayılı Kanun'un idari para cezalarına ilişkin olarak öngördüğü ödeme kolaylığından faydalanmak amacıyla alacaklı idareye başvurmuş, talep idarece reddedilmiştir. Davalı idarece tesis edilen idari işlemin iptali için açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

6111 sayılı Kanun'un itiraz konusu ibareyi de içeren '*Dava safhasında bulunan veya dava açma süresi sona ermemiş idari para cezaları*' başlıklı 13. maddesi şöyledir:

'MADDE 13- 31.12.2010 tarihine kadar (bu tarih dâhil) işlenen fiillere ilişkin olup **bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar tahakkuk ettiği halde** dava safhasında veya dava açma süresi sona ermemiş olan idari para cezası asıllarının % 25'i ile bu tutara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi halinde, idari para cezası asıllarının kalan % 75'i ile idari para cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

Bu madde kapsamına giren alacakların tahakkuk ettiği tarih itibarıyla bu madde için öngörülen başvuru süresinin onbeş günden az kaldığı hallerde, bu alacaklar için bu maddeye göre yapılacak başvuru süresi tahakkuk tarihinden itibaren onbeş gün olarak uygulanır.'

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2., 7. ve 10.. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL ve Zühtü ARSLAN'ın katılımlarıyla 3.1.2013 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Davut BÜLBÜL tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, idari para cezalarının tahakkukunu takvime bağlayan bir kural olmaması nedeniyle Kanun'un öngördüğü ödeme kolaylığından kimlerin faydalanacağını idarece belirlendiği, borcun indirimli ödenmesinden yararlanacakları belirlemede idareye verilen bu geniş takdir yetkisinin yasama yetkisinin devri anlamına geldiği, idarenin keyfi uygulamalarının aynı durumda olan vatandaşlar arasında eşitsizliğe neden olduğu, ayrıca kuralın borcun muhatapları yönünden öngörülebilir ve belirli olmadığı belirtilerek Anayasa'nın 2., 7. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

6111 sayılı Kanunla, vatandaşların kamu kurumları ve diğer bazı kuruluşlara olan borçları yeniden yapılandırılarak ekonomik durumlarına uygun bir biçimde ödeme imkânı öngörülmüştür. Kanun'un 13. maddesinde, 31.12.2010 günü ve öncesinde işlenen eylemlere verilen idari para cezalarından Kanun'un yayımlandığı tarihten önce veya yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar tahakkuk edenlerin yeniden yapılandırılacağı düzenlenmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri '*hukuk güvenliği*' ilkesidir. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Hukuk devletinde kanun metinlerinin ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. '*Belirlilik*' ilkesine göre ise yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir tereddüde ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir.

İtiraz konusu kurala ilişkin yasama belgelerinden, kanun koyucunun küresel ekonomik daralmaya bağlı olarak ödeme zorluğuna düşen vatandaşlara borçlarını uygun şartlarda ödeme

Esas Sayısı : 2012/157
Karar Sayısı : 2013/79

imkânı sağlamayı ve birikmiş kamu alacaklarının tahsilini artırmayı amaçladığı anlaşılmaktadır.

İtiraz konusu kural, Kanun'un yayımı tarihinden sonra tahakkuk eden idari para cezalarını kapsamaktadır. Tahakkuk ise zamanı idarece takdir edilen idari bir işlemdir. Kural, tahakkuk işleminin hangi ölçülere göre yapılacağını belirtmemektedir. Bu nedenle Kanun'un yayımı tarihinden itibaren iki ay içerisinde kimlerin borçlarının tahakkuk ettirileceği, hangi borçluların borcu uygun şartlarda ödeme imkânından faydalanacağı öngörülebilir değildir. Dolayısıyla, Kanun'un kimleri kapsayacağı idarenin tek taraflı yapacağı tasarruf işlemine ve iradesine bağlıdır. Kural bu şekliyle idareye geniş bir takdir yetkisi vermektedir. Kural, borcu ödeyecek ilgiliye idarenin keyfi yorum ve uygulamalarına karşı yeterince koruma sağlayacak nitelikte de olmadığından hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine uygun değildir.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı bulunarak iptal edildiğinden Anayasa'nın 10. maddesi yönünden ayrıca inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

Kuralın, Anayasa'nın 7. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

VI- SONUÇ

13.2.2011 günlü, 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 13. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan "*bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar tahakkuk ettiği halde*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, 18.6.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Üye

Üye

Üye

Mehmet ERTEN

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ